

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

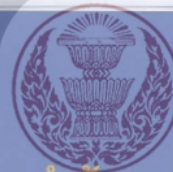
พระราชบัญญัติ

วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคม พ.ศ.

(นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และคณะ เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ
วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

อ.พ. ๒๗๓/๒๕๕๐

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. เสนอโดย นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พฤศจิกายน ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายเนท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พื้นทองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวนภพร ชวรงค์กร นิตกร ๖ นายรุ่งธรรม เปรมมางกูร นิตกร ๕
นางสาวจินดา สัตยารัฐานวณิชย์ นิตกร ๕ นางสาวน้ำฝน ราชสมบัติ นิตกร ๔
นางสาวสุวรรณา พรหมพิมพ์ วิทยากร ๕ นางสาวสิริกันย์ ส่องแสง เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖
นางกาญจนา ว่าบ้านเลน เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๒๘๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติได้ ในทุกวันอังคารของสัปดาห์ที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นต้นไป ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ความเป็นมา และสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.

- บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ..... ๑
- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. ๑๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. ๑๓

ส่วนที่ ๒ ภาคผนวก

- ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.
(นางชวันพิศ ฉายเหมือนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และคณะ เป็นผู้เสนอ) (๑)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. (๒๕)

ส่วนที่ ๑

- บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ความเป็นมา
- สาระสำคัญ

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.

(นางชวนพิศ ฉายเหมื่อนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. เสนอโดย นางชวนพิศ ฉายเหมื่อนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่ง

สินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ และเมื่อเกิดข้อพิพาทกระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลาอันยาวนานและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเองและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงสมควรกำหนดให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกิจการค้าหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกทางหนึ่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคร พ.ศ. มีเนื้อหาประกอบด้วย ๕ หมวด บทเฉพาะกาลจำนวนทั้งสิ้น ๖๒ มาตรา โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

- กำหนดบทนิยามคำว่า “คดีผู้บริโภค” “ผู้บริโภค” และ “ผู้ประกอบการธุรกิจ” (ร่างมาตรา ๓)

- กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและเที่ยงธรรม และกำหนดให้ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๔)

หมวด ๑ บททั่วไป

- กำหนดให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาบังคับแก่คดีผู้บริโภคและคดีอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้นำวิธีพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับ และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาไม่ได้กล่าวถึงให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๕)

- กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัยปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่ และกำหนดให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๖)

- กำหนดให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีผู้บริโภคให้คำนึงถึงการที่จะทำให้ประเด็นข้อพิพาทในเนื้อหาแห่งคดีนั้นได้รับการวินิจฉัยโดยเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๗)

- กำหนดมิให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ นำมาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคในการฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบการธุรกิจชำระหนี้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้ และกำหนดให้ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภครกับผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องทำตามแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้สัญญาดังกล่าวยังมิได้ทำให้ถูกต้องตามแบบนั้น แต่หากผู้บริโภคได้วางมัดจำหรือชำระหนี้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบการธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดหรือชำระหนี้เป็นการตอบแทนได้ (ร่างมาตรา ๘)

- กำหนดให้ถือว่าประกาศโฆษณา คำรับรอง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ ในขณะที่ทำสัญญาว่า ผู้ประกอบการธุรกิจตกลงจะมอบให้หรือจัดหาให้ซึ่งสิ่งของ บริการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้แก่ผู้บริโภคเพื่อเป็น

การตอบแทนที่ผู้บริโภครู้จักเข้าทำสัญญา หรือ ข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจจะให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมขึ้นจากที่ได้ทำสัญญาไว้ เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาระหว่างผู้บริโภคผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำสืบพยานบุคคลถึงข้อตกลงดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๙)

- กำหนดให้ในการใช้สิทธิแห่งตนหรือในการชำระหนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจต้องกระทำด้วยความสุจริตโดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม (ร่างมาตรา ๑๐)

- กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจจะฟ้องผู้บริโภคเป็นคดีผู้บริโภค และเขตอำนาจศาลตามที่กฎหมายกำหนด โจทก์มีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลอื่นได้ด้วย ให้โจทก์เสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้เพียงแห่งเดียว (ร่างมาตรา ๑๑)

- กำหนดอายุความในกรณีที่ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้บริโภคไม่ได้แสดงผลให้เป็นที่ประจักษ์ในขณะเกิดเหตุ (ร่างมาตรา ๑๒)

- กำหนดให้ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้นำมาใช้บังคับ หรือระยะเวลาตามที่ศาลกำหนดไว้ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความร้องขอ ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (ร่างมาตรา ๑๓)

- กำหนดให้การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาล หรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใด ในคดีผู้บริโภคซึ่งปกติจะต้องดำเนินการโดยทางเจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นและให้มีผลโดยทันทีได้ (ร่างมาตรา ๑๔)

หมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ ๑ การฟ้องคดี

- กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้ (ร่างมาตรา ๑๕)

- กำหนดให้ผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์อาจยื่นคำร้องต่อศาลพร้อมคำฟ้องเพื่อขอดำเนินคดีแบบกลุ่มแทนสมาชิกกลุ่มที่มีได้เป็นโจทก์ก็ได้ ถ้าสมาชิกกลุ่มมีจำนวนตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปและมีสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยรายเดียวกัน (ร่างมาตรา ๑๖)

- กำหนดให้การฟ้องคดีผู้บริโภค โจทก์จะฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ และกำหนดให้คำฟ้องต้องมีข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุ

แห่งการฟ้องคดี รวมทั้งคำขอบังคับชัดเจน
พอที่จะทำให้เข้าใจได้ (ร่างมาตรา ๑๗)

- กำหนดให้ภายหลังที่ได้ฟ้องคดี
ผู้บริโภครแล้ว หากมีการเสนอคำฟ้องเข้ามา
ในคดีดังกล่าวไม่ว่าโดยวิธีฟ้องเพิ่มเติม ฟ้องแย้ง
หรือสอดเข้ามาในคดี หรือซึ่งศาลมีคำสั่งให้
รวมพิจารณาคดีแพ่งอื่นใดเข้ากับคดีผู้บริโภคร
ให้ถือว่าคดีในส่วนที่เกี่ยวกับคำฟ้องซึ่งได้ยื่น
ภายหลังและคดีที่ศาลสั่งให้รวมพิจารณาเหล่านั้น
เป็นคดีผู้บริโภครตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย
(ร่างมาตรา ๑๘)

ส่วนที่ ๒ การพิจารณาคดี

- กำหนดให้บุคคลหรือคู่ความยื่น
คำขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐาน
ไว้ก่อนได้ ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐาน
ที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหลังจะสูญหาย หรือ
ยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีผู้บริโภครเกิดขึ้น หรือ
ถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐาน
ที่ตนจำนงจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมา
สืบ หรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง
(ร่างมาตรา ๑๙)

- กำหนดให้ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน
เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๑๙ ผู้ยื่นคำขอ
จะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือ
ออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และกำหนดให้
นำมาตรา ๒๖๑ ถึงมาตรา ๒๖๓ และมาตรา ๒๖๗
ถึงมาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตาม
วรรคหนึ่งโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๒๐)

- กำหนดให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณา
โดยเร็วและออกหมายเรียกจำเลยให้มาศาล
ตามกำหนดนัด (ร่างมาตรา ๒๑)

- กำหนดให้ในวันนัดพิจารณา เมื่อโจทก์
และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้เจ้าพนักงานศาล
หรือบุคคลที่ศาลกำหนดทำการไกลเกลี่ยให้คู่ความ
ได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันก่อน
(ร่างมาตรา ๒๒)

- กำหนดให้ศาลจัดให้มีการสอบถาม
คำให้การของจำเลยโดยจำเลยจะยื่นคำให้การ
เป็นหนังสือหรือให้การด้วยวาจาก็ได้ ในกรณีที่
คู่ความไม่อาจตกลงกัน หรือไม่อาจประนีประนอม
ยอมความกันได้ และจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ
(ร่างมาตรา ๒๓)

- กำหนดให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์
จะดำเนินคดีต่อไป เมื่อโจทก์ได้รับทราบคำสั่ง
ให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัด
พิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อน
คดี และกำหนดให้เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียก
ให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัด
พิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อน
คดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่า
จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่เพียงอย่างเดียว
แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือ
ในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัด
พิจารณา (ร่างมาตรา ๒๔)

- กำหนดถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลใน
วันนัดอื่นที่มีใช้วันนัดพิจารณาตามมาตรา ๒๑
ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นสละสิทธิการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาของตนในนัดนั้น และทราบ

กระบวนการพิจารณาที่ศาลได้ดำเนินไปในนัดนั้น
ด้วยแล้ว (ร่างมาตรา ๒๕)

- กำหนดภาระการพิสูจน์ประเด็น
ข้อพิพาทที่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริง
ที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบ การออกแบบ
หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือ
การดำเนินการใด ๆ ซึ่งอยู่ในความรู้เห็น
ของกลุ่มความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยเฉพาะ
ให้ตกอยู่กับกลุ่มความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจนั้น
(ร่างมาตรา ๒๖)

- กำหนดให้ถ้าภายหลังที่ได้มีคำ
พิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้วปรากฏว่า
มีการฟ้องผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกันเป็น
คดีผู้บริโภคอีกโดยข้อเท็จจริงที่พิพาทเป็นอย่าง
เดียว กับคดีก่อนและศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัย
ไว้แล้ว ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่า
ข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นเป็นอันยุติเช่นเดียวกับ
คดีก่อน โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน
(ร่างมาตรา ๒๗)

- กำหนดให้ศาลสอบถามกลุ่มความฝ่ายที่
จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิง
พยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้หรือสั่งให้คู่ความ
จัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลา
ตามที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๒๘)

- กำหนดให้ศาลแจ้งประเด็นข้อพิพาท
ให้คู่ความทราบ และจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใด
นำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้ (ร่างมาตรา
๒๙)

- เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม
ในอันที่จะให้ได้ความแจ้งชัดในข้อเท็จจริง
แห่งคดี กำหนดให้ศาลมีอำนาจเรียก
พยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควร
และกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงาน
ศาลตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน
ที่จำเป็น แล้วรายงานให้ศาลทราบ (ร่างมาตรา
๓๐)

- กำหนดให้ศาลเป็นผู้ซักถามพยาน
ในการสืบพยานไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่าย
ใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง คู่ความหรือ
ทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับ
อนุญาตจากศาล (ร่างมาตรา ๓๑)

- กำหนดให้ศาลมีคำสั่งกำหนดให้มีการ
นั่งพิจารณาคดีในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ
ได้และกำหนดให้ศาลนั่งพิจารณาคดีติดต่อกัน
ไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จการ
พิจารณา (ร่างมาตรา ๓๒)

- กำหนดให้ศาลขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือ
ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการ
พิจารณาพิพากษาคดีได้ (ร่างมาตรา ๓๓)

- กำหนดให้เมื่อได้สืบพยานหลักฐาน
ตามที่จำเป็นและคู่ความได้แถลงการณ์ ถ้าหาก
มีเสร็จแล้ว ให้ถือว่าการพิจารณาคดีเป็นอันสิ้นสุด
และให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว
(ร่างมาตรา ๓๔)

ส่วนที่ ๓ คำพิพากษาและคำสั่ง ชี้ขาดตัดสินคดี

- กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีต้องแสดงข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุป และคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีพร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น (ร่างมาตรา ๓๕)

- กำหนดให้ในคดีที่ผู้บริโภคมือมีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเป็นโจทก์ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องไม่ถูกต้องหรือคำขอของโจทก์ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามฟ้อง ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องหรือกำหนดวิธีการบังคับให้เหมาะสมได้ แม้จะเกินกว่าที่ปรากฏในคำขอบังคับของโจทก์ (ร่างมาตรา ๓๖)

- กำหนดให้ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกาย หรืออนามัยและในเวลาพิพากษาคดีเป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้ว่าความเสียหายนั้นมีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไข คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ได้ (ร่างมาตรา ๓๗)

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์แทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นได้ ในคดีที่ผู้บริโภคเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้า หากปรากฏว่าความบกพร่องนั้นไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือถึงแม้จะแก้ไข

ได้แต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น (ร่างมาตรา ๓๘)

- กำหนดให้ถ้าการกระทำที่ถูกร้องเกิดจากการที่จำเลยกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ (ร่างมาตรา ๓๙)

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งตามที่กำหนดไว้ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่ายังมีสินค้าที่ได้จำหน่ายไปแล้วหรือที่เหลืออยู่ในท้องตลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกายหรืออนามัยของผู้บริโภคโดยส่วนรวม และไม่อาจใช้วิธีการป้องกันอื่นได้ เมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ (ร่างมาตรา ๔๐)

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.

- กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งถูกฟ้องเป็นนิติบุคคล หากข้อเท็จจริงปรากฏว่านิติบุคคลดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการ โดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวง ผู้บริโภค หรือมีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำ อันเป็นการหลีกเลียงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการยกย้ายถ่ายเทพรุษสินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง และทรัพย์สินของนิติบุคคล มีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามฟ้องเมื่อ คู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควรให้ศาล มีอำนาจเรียกหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ผู้มีอำนาจ ควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลหรือผู้ได้รับ ทรัพย์สินจากนิติบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลย ร่วมและให้มีอำนาจพิพากษาให้บุคคลเช่นว่านั้น ร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคได้ด้วย (ร่างมาตรา ๔๑)

หมวด ๓ อุตธรณ์

- กำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีผู้บริโภค ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่ง เดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง นั้น (ร่างมาตรา ๔๒)

- กำหนดห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ ในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีผู้บริโภค ที่ราคา ทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้น อุทธรณ์ไม่เกินสามแสนบาท หรือไม่เกินจำนวน ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๔๓)

- กำหนดให้ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เห็นว่า คดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ผู้อุทธรณ์ อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาต อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ไปพร้อมกับอุทธรณ์ก็ได้ (ร่างมาตรา ๔๔)

- กำหนดให้การพิจารณาพิพากษาคดี ผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้น ภายในกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วันได้รับสำนวน ที่อุทธรณ์ขึ้นมา (ร่างมาตรา ๔๕)

- กำหนดให้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้น มาใช้ บังคับแก่การอุทธรณ์ และการพิจารณา พิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๖)

หมวด ๔ ฎีกา

- กำหนดให้คดีที่ศาลอุทธรณ์ มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งแล้ว คู่ความอาจ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณารับฎีกา ในปัญหาข้อกฎหมายไว้วินิจฉัยได้ (ร่าง มาตรา ๔๗)

- กำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณารับฎีกา เรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้วินิจฉัยได้เมื่อเห็นว่าปัญหา ข้อกฎหมายตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐาน หรือเคยมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาแล้ว แต่ คำพิพากษาในชั้นอุทธรณ์ไม่สอดคล้องกับบรรทัด ฐานที่ได้วางไว้ หรือเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวพัน

กับประโยชน์สาธารณะ หรือเป็นปัญหาสำคัญอื่น
ที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยได้ (ร่างมาตรา ๔๘)

- กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่น
คำร้องตามมาตรา ๔๗ การพิจารณาคำร้อง
การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา ตลอดจนการ
พิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาตาม
มาตรา ๔๘ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ
ประธานศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๔๙)

- กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้น
มาใช้บังคับแก่การฎีกาและการพิจารณา
พิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลฎีกาโดย
อนุโลมได้ (ร่างมาตรา ๕๐)

หมวด ๕ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและ การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

- กำหนดให้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้อง
กำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทา
ความเสียหายหรือป้องกันเหตุที่จะก่อให้เกิด
ความเสียหายแก่คู่ความหรือผู้บริโภคเป็น
ส่วนรวมเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี
เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความร้องขอหรือ
ปรากฏจากรายงานของเจ้าพนักงานคดี ให้ศาล
มีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการนั้นได้
(ร่างมาตรา ๕๑)

- กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุเช่นเดียวกับ
ที่จะทำให้โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอ ให้ศาลมีคำสั่ง
จัดให้มีวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๒๕๔ (๒) เกิดขึ้นก่อนยื่นฟ้อง (ร่าง
มาตรา ๕๒)

- กำหนดให้ในการพิจารณาคำร้องขอ
ตามมาตรา ๕๒ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตาม
คำขอหากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นไปตามที่
กำหนดไว้ในมาตรานี้ (ร่างมาตรา ๕๓)

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง
อนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นให้
ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยทราบโดยไม่ชักช้า
(ร่างมาตรา ๕๔)

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง
อนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลพิเคราะห์
ถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็น
จำเลยแล้วสั่งให้ผู้ขอวางเงินหรือหาประกัน
มาให้ตามจำนวนภายในระยะเวลา และกำหนด
เงื่อนไขอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร
(ร่างมาตรา ๕๕)

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง
อนุญาตตามมาตรา ๕๓ ผู้ที่จะถูกฟ้อง
เป็นจำเลยอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลยกเลิกหรือ
เปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ ถ้าศาลมีคำสั่ง
ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว คำสั่ง
เช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๕๖)

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง
อนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอมิได้ฟ้องคดี
เกี่ยวกับคำขอที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวัน
นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาล

กำหนดให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกเมื่อครบกำหนดดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕๗)

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอฟ้องคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้คำสั่งอนุญาตนั้นหรือคำสั่งอนุญาตที่ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับต่อไป (ร่างมาตรา ๕๘)

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลเห็นว่าหากมีการออกคำสั่งบังคับไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายไม่อาจบังคับคดีเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้นั้น ศาลจะมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีไปทันทีโดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งบังคับก่อนก็ได้ (ร่างมาตรา ๕๙)

- กำหนดให้ในการบังคับคดีหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภครวม หรือมีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการหลีกเลียงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภครวม หรือมีการยกย้ายถ่ายทรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีไม่เพียงพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

ไว้ในมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๖๐)

- กำหนดให้ภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้ว หากความปรากฏแก่ศาลว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (ร่างมาตรา ๖๑)

บทเฉพาะกาล

- กำหนดให้บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๖๒)

หน้าว่าง

Legislative Institutional Repository of Thailand

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.

(นางชวนพิศ ฉายเหมือนหงษ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

และคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. เสนอโดย นางชวนพิศ ฉายเหมือนหงษ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาดำเนินการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยมีเหตุผลดังนี้

โดยที่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการ ตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ และเมื่อเกิดข้อพิพาทกระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลาและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเองและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงสมควรกำหนดให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการคำนึงถึงความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกทางหนึ่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

หน้าว่าง

Legislative Institutional Repository of Thailand

สาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.
(นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และคณะ เป็นผู้เสนอ)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการ ตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ และเมื่อเกิดข้อพิพาทกระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลาและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเองและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบการกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงสมควรกำหนดให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการคำนึงมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกทางหนึ่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.”

LIRT

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคร

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีผู้บริโภคร” หมายความว่า

(๑) คดีพิพาทกันระหว่างผู้บริโภครหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภครกับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายแพ่งอันเนื่องมาจากการบริโภครสินค้าหรือบริการ

(๒) คดีแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๓) คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) คดีอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่เกี่ยวกับผู้บริโภครตามที่กำหนดไว้ใน

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

“ผู้บริโภคร” หมายความว่า ผู้บริโภครตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภครและให้หมายความรวมถึงผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคร และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภครเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและเที่ยงธรรม

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

LIRT

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

- กำหนดให้ใช้พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาบังคับแก่คดีผู้บริโภครวมและคดีอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้นำวิธีพิจารณาความคดีตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับ และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาไม่ได้กล่าวถึงให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๕)

ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาบังคับแก่คดีผู้บริโภครวมและคดีอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้นำวิธีพิจารณาความคดีตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับ

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาไม่ได้กล่าวถึงให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

- กำหนดให้ให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัยปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภครวมหรือไม่ และกำหนดให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๖)

ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภครวมหรือไม่ ให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัย และคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยนั้น

การขอให้ประธานศาลอุทธรณ์วินิจฉัยปัญหาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าโดยคู่ความเป็นผู้ขอหรือโดยศาลเห็นสมควร ถ้าเป็นการขอในคดีผู้บริโภครวมต้องกระทำอย่างช้าในวันนัดพิจารณา แต่ถ้าเป็นการขอในคดีอื่นต้องกระทำอย่างช้าในวันขึ้นสองสัปดาห์หรือวันสิบพยานในกรณีที่ไม่มี การขึ้นสองสัปดาห์ หากพ้นกำหนดเวลาแล้วห้ามมิให้มีการขอให้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวอีก และเมื่อได้รับคำขอจากศาลชั้นต้นแล้ว ให้ประธานศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยและแจ้งผลไปยังศาลชั้นต้นโดยเร็ว

เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การดำเนินการใด ๆ ระหว่างศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ จะดำเนินการโดยทางโทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นก็ได้

- กำหนดให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีผู้บริโภครวมให้คำนึงถึงการที่จะทำให้เกิดข้อพิพาทในเนื้อหาแห่งคดีนั้นได้รับการวินิจฉัยโดยเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๗)

การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีผู้บริโภครวมให้คำนึงถึงการที่จะทำให้เกิดข้อพิพาทในเนื้อหาแห่งคดีนั้นได้รับการวินิจฉัยโดยเที่ยงธรรม แม้จะปรากฏข้อพิพาทหรือพิพาทหลงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคู่ความฝ่ายใดก็ไม่พึงเป็นเหตุให้คู่ความฝ่ายนั้นแพ้คดี

แต่ให้ศาลสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาผิดระเบียบหรือผิดหลงนั้นทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด เว้นแต่ข้อผิดระเบียบหรือผิดหลงดังกล่าวเกิดจากความไม่สุจริตหรือเกิดจากความจงใจหรือละเลยเพิกเฉยของคู่ความฝ่ายนั้น อันเป็นการเอาเปรียบคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง

- กำหนดมิให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิด จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ นำมาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคนในการฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระหนี้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้ และกำหนดให้ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคนกับผู้ประกอบธุรกิจจะต้องทำตามแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้สัญญาดังกล่าวยังมีได้ทำให้ถูกต้องตามแบบนั้น แต่หากผู้บริโภคได้วางมัดจำหรือชำระหนี้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดหรือชำระหนี้เป็นการตอบแทนได้ (ร่างมาตรา ๘)

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิด จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้นั้น มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคนในการฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระหนี้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้

ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคนกับผู้ประกอบธุรกิจจะต้องทำตามแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้สัญญาดังกล่าวยังมีได้ทำให้ถูกต้องตามแบบนั้น แต่หากผู้บริโภคได้วางมัดจำหรือชำระหนี้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดหรือชำระหนี้เป็นการตอบแทนได้

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔ มาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคนในการฟ้องคดีผู้บริโภคและการพิสูจน์ถึงข้อสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคนกับผู้ประกอบธุรกิจ

- กำหนดให้ถือว่าประกาศโฆษณา คำรับรอง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ในขณะทำสัญญาว่า ผู้ประกอบธุรกิจตกลงจะมอบให้หรือจัดหาให้ซึ่งสิ่งของ บริการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้แก่ผู้บริโภคเพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้บริโภคเข้าทำสัญญา หรือข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจจะให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมขึ้นจากที่ได้ทำสัญญาไว้ เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาระหว่างผู้บริโภคนกับผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำสืบพยานบุคคลถึงข้อตกลงดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๙)

ประกาศ โฆษณา คำรับรอง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้ประกอบการ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ในขณะทำสัญญาว่า ผู้ประกอบการจะมอบให้หรือจัดหาให้ ซึ่งสิ่งของ บริการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้แก่ผู้บริโภค เพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้บริโภคเข้าทำสัญญา หรือข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้ประกอบการจะให้สิทธิประโยชน์ แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมขึ้นจากที่ได้ทำสัญญาไว้ ให้ถือว่าข้อตกลงเหล่านั้น เป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำสืบพยานบุคคลถึงข้อตกลงดังกล่าวได้ ถึงแม้ว่าการทำสัญญาเช่นนั้นกฎหมายจะกำหนดว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ และไม่ปรากฏข้อตกลงนั้นในหนังสือที่ได้ทำขึ้นก็ตาม

- กำหนดให้ในการใช้สิทธิแห่งตนหรือในการชำระหนี้ ผู้ประกอบการต้องกระทำด้วยความสุจริตโดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม (ร่างมาตรา ๑๐)

ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี ผู้ประกอบการต้องกระทำด้วยความสุจริต โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม

- กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการจะฟ้องผู้บริโภคเป็นคดีผู้บริโภค และเขตอำนาจศาลตามที่กฎหมายกำหนด โจทก์มีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลอื่นได้ด้วย ให้โจทก์เสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้เพียงแห่งเดียว (ร่างมาตรา ๑๑)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการจะฟ้องผู้บริโภคเป็นคดีผู้บริโภค และเขตอำนาจศาลตามที่กฎหมายกำหนด โจทก์มีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลอื่นได้ด้วย ให้โจทก์เสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้เพียงแห่งเดียว

- กำหนดอายุความในกรณีที่ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้บริโภคไม่ได้แสดงผลให้เป็นที่ประจักษ์ในขณะเกิดเหตุ (ร่างมาตรา ๑๒)

ในกรณีที่ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้บริโภคไม่ได้แสดงผลให้เป็นที่ประจักษ์ในขณะเกิดเหตุทำให้ผู้บริโภคไม่อาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายได้ภายในกำหนดอายุความ ให้ถือว่าอายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหกเดือนนับแต่วันที่ผลของความเสียหาย เช่นว่านั้นได้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้บริโภค

- กำหนดให้ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้นำมาใช้บังคับ หรือระยะเวลาตามที่ศาลกำหนดไว้เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความร้องขอ ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (ร่างมาตรา ๑๓)

ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้นำมาใช้บังคับ หรือระยะเวลาตามที่ศาลกำหนดไว้ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความร้องขอ ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

- กำหนดให้การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาล หรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใดในคดีผู้บริโภคนซึ่งปกติจะต้องดำเนินการโดยทางเจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น และให้มีผลโดยทันทีได้ (ร่างมาตรา ๑๕)

การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาล หรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใดในคดีผู้บริโภคนซึ่งปกติจะต้องดำเนินการโดยทางเจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นและให้มีผลโดยทันทีก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน ความสะดวกรวดเร็ว ความเหมาะสมตามสภาพแห่งเนื้อหาของเรื่องที่ทำกรติดต่อกันนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

๗.๒ หมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้น

๗.๒.๑ ส่วนที่ ๑ การฟ้องคดี

- กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้ (ร่างมาตรา ๑๕)

ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้

การฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้บริโภคให้ชัดเจน ในกรณีที่มีสมาคมเป็นผู้ฟ้องและมีการเรียกค่าเสียหาย ให้เรียกค่าเสียหายแทนได้เฉพาะแต่ผู้บริโภคที่เป็นสมาชิกของสมาคมเท่านั้น

การถอนฟ้องหรือการประนีประนอมยอมความในคดีตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อศาล และในกรณีขอถอนฟ้องศาลจะมีคำสั่งอนุญาตได้ต่อเมื่อเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

ถ้าภายหลังที่ได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว สมาคมผู้ยื่นฟ้องถูกเพิกถอนการรับรอง ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินคดีต่อไป ถ้าศาลเห็นว่า ผู้บริโภคนั้นอาจไม่ทราบถึงการถูกเพิกถอนการรับรองดังกล่าว ศาลจะมีคำสั่งให้แจ้งให้บุคคล ดังกล่าวทราบ โดยกำหนดระยะเวลาที่ต้องเข้ามาในคดีไปพร้อมด้วยก็ได้ และหากบุคคลดังกล่าว ไม่เข้ามาภายในเวลาที่กำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น บรรดากระบวนการพิจารณา ที่ได้ทำไปก่อนเข้ามาในคดีให้มีผลผูกพันผู้บริโภคนั้นด้วย

- กำหนดให้ผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์ อาจยื่นคำร้องต่อศาลพร้อมคำฟ้องเพื่อขอดำเนินคดีแบบกลุ่มแทนสมาชิกกลุ่มที่มีได้เป็นโจทก์ ก็ได้ ถ้าสมาชิกกลุ่มมีจำนวนตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปและมีสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยรายเดียวกัน (ร่างมาตรา ๑๖)

ผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์อาจยื่นคำร้องต่อศาลพร้อม คำฟ้องเพื่อขอดำเนินคดีแบบกลุ่มแทนสมาชิกกลุ่มที่มีได้เป็นโจทก์ก็ได้ ถ้าสมาชิกกลุ่ม มีจำนวนตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปและมีสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยรายเดียวกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

- กำหนดให้การฟ้องคดีผู้บริโภค โจทก์จะฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ และกำหนดให้คำฟ้องต้องมีข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี รวมทั้งคำขอบังคับชัดเจน พอที่จะทำให้เข้าใจได้ (ร่างมาตรา ๑๗)

การฟ้องคดีผู้บริโภค โจทก์จะฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ ในกรณีที่โจทก์ ประสงค์จะฟ้องด้วยวาจา ให้เจ้าพนักงานศาลจัดให้มีการบันทึกรายละเอียดแห่งคำฟ้อง แล้วให้โจทก์ ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

คำฟ้องต้องมีข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีรวมทั้งคำขอบังคับชัดเจน พอที่จะทำให้เข้าใจได้ หากคำฟ้องใดอ่านไม่เข้าใจหรือไม่ชัดเจนเพียงพอไม่ให้ถือว่าฟ้องเคลือบคลุม แต่ให้เจ้าพนักงานศาลแนะนำโจทก์ให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องนั้นให้ถูกต้องหรือชัดเจนยิ่งขึ้น

- กำหนดให้ภายหลังที่ได้ฟ้องคดีผู้บริโภคแล้ว หากมีการเสนอคำฟ้องเข้ามา ในคดีดังกล่าวไม่ว่าโดยวิธีฟ้องเพิ่มเติม ฟ้องแย้ง หรือสอดเข้ามาในคดี หรือซึ่งศาลมีคำสั่งให้ รวมพิจารณาคดีแห่งอื่นใดเข้ากับคดีผู้บริโภค ให้ถือว่าคดีในส่วนที่เกี่ยวกับคำฟ้อง ซึ่งได้ยื่นภายหลังและคดีที่ศาลสั่งให้รวมพิจารณาเหล่านั้นเป็นคดีผู้บริโภคตาม พระราชบัญญัตินี้ด้วย (ร่างมาตรา ๑๘)

ภายหลังที่ได้ฟ้องคดีผู้บริโภคแล้ว หากมีการเสนอคำฟ้องเข้ามาในคดีดังกล่าวไม่ว่า โดยวิธีฟ้องเพิ่มเติม ฟ้องแย้ง หรือสอดเข้ามาในคดี หรือซึ่งศาลมีคำสั่งให้รวมพิจารณาคดีแห่งอื่นใด

เข้ากับคดีผู้บริโภค ให้ถือว่าคดีในส่วนที่เกี่ยวกับคำฟ้องซึ่งได้ยื่นภายหลังและคดีที่ศาลสั่งให้รวมพิจารณาเหล่านั้นเป็นคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๗.๒.๒ ส่วนที่ ๒ การพิจารณาคดี

- กำหนดให้บุคคลหรือคู่ความยื่นคำขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานไว้ก่อนได้ ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหาย หรือยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีผู้บริโภคเกิดขึ้น หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนองจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมาสืบ หรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง (ร่างมาตรา ๑๙)

ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหาย หรือยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีผู้บริโภคเกิดขึ้น หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนองจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมาสืบหรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง บุคคลนั้นหรือคู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันที

เมื่อศาลได้รับคำขอเช่นนั้น ให้ศาลหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาศาล และเมื่อได้ฟังบุคคลเหล่านั้นแล้ว ให้ศาลสั่งคำขอตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอ ก็ให้สืบพยานหลักฐานไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ส่วนรายงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นให้ศาลเก็บรักษาไว้

- กำหนดให้ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๑๙ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และกำหนดให้นำมาตรา ๒๖๑ ถึงมาตรา ๒๖๓ และมาตรา ๒๖๗ ถึงมาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๒๐)

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๑๙ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และถ้าจำเป็นจะขอให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อนโดยมีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ให้นำมาตรา ๒๖๑ ถึงมาตรา ๒๖๓ และมาตรา ๒๖๗ ถึงมาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

LIART

**- กำหนดให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็วและออกหมายเรียกจำเลย
ให้มาศาลตามกำหนดนัด (ร่างมาตรา ๒๑)**

เมื่อศาลสั่งรับคำฟ้องแล้ว ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็วและออกหมายเรียกจำเลยให้มาศาลตามกำหนดนัด ในหมายนั้นต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและคำขอบังคับให้จำเลยทราบ และข้อความว่าให้จำเลยมาศาลเพื่อการไกล่เกลี่ย ให้การและสืบพยานในวันเดียวกัน และให้ศาลสั่งให้โจทก์มาศาลในวันนัดพิจารณานั้นด้วย

จำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือก่อนวันนัดพิจารณาตามวรรคหนึ่งก็ได้

- กำหนดให้ในวันนัดพิจารณา เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้เจ้าพนักงานศาลหรือบุคคลที่ศาลกำหนดทำการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันก่อน (ร่างมาตรา ๒๒)

ในวันนัดพิจารณา เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้เจ้าพนักงานศาลหรือบุคคลที่ศาลกำหนดทำการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันก่อนในการไกล่เกลี่ย ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นสมควร ผู้ไกล่เกลี่ยจะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความเท่านั้นก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

- กำหนดให้ศาลจัดให้มีการสอบถามคำให้การของจำเลยโดยจำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือหรือให้การด้วยวาจาก็ได้ ในกรณีที่คู่ความไม่อาจตกลงกัน หรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้ และจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ (ร่างมาตรา ๒๓)

ถ้าคู่ความไม่อาจตกลงกันหรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้ และจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ ให้ศาลจัดให้มีการสอบถามคำให้การของจำเลยโดยจำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือหรือจะให้การด้วยวาจาก็ได้ ในกรณีที่ยื่นคำให้การเป็นหนังสือหากคำให้การนั้นอ่านไม่เข้าใจหรือไม่ชัดเจนให้แนะนำจำเลยให้แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง ในกรณีให้การด้วยวาจา ให้ศาลจัดให้มีการบันทึกคำให้การนั้นและให้จำเลยลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่ยอมเลื่อนเวลาให้จำเลยยื่นคำให้การโดยให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

- กำหนดให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป เมื่อโจทก์ได้รับทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี และกำหนดให้เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้

ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา (ร่างมาตรา ๒๔)

เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ

เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา

- กำหนดถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลในวันนัดอื่นที่มีใช้วันนัดพิจารณาตามมาตรา ๒๑ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นสละสิทธิการดำเนินกระบวนการพิจารณาของตนในนัดนั้น และทราบกระบวนการพิจารณาที่ศาลได้ดำเนินไปในนัดนั้นด้วยแล้ว (ร่างมาตรา ๒๕)

ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลในวันนัดอื่นที่มีใช้วันนัดพิจารณาตามมาตรา ๒๑ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นสละสิทธิการดำเนินกระบวนการพิจารณาของตนในนัดนั้น และทราบกระบวนการพิจารณาที่ศาลได้ดำเนินไปในนัดนั้นด้วยแล้ว

- กำหนดการพิจารณาพิสูจน์ประเด็นข้อพิพาทที่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินการใด ๆ ซึ่งอยู่ในความรู้เห็นของคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยเฉพาะ ให้ตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจนั้น (ร่างมาตรา ๒๖)

ประเด็นข้อพิพาทข้อใดจำเป็นต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินการใด ๆ ซึ่งอยู่ในความรู้เห็นของคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยเฉพาะให้การพิจารณาพิสูจน์ในประเด็นดังกล่าวตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจนั้น

ถ้ามีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมายหรือมีข้อสันนิษฐานตามความเป็นจริงที่ปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใด คู่ความฝ่ายนั้นต้องพิสูจน์เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้นครบถ้วน สำหรับแนวทางในการกำหนดข้อสันนิษฐานตามความเป็นจริงนั้น ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

LIRT

- กำหนดให้ถ้าภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้วปรากฏว่ามีการฟ้องผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกันเป็นคดีผู้บริโภคอีกโดยข้อเท็จจริงที่พิพาทเป็นอย่างเดียวกับคดีก่อนและศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัยไว้แล้ว ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่าข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นเป็นอันยุติเช่นเดียวกับคดีก่อนโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน (ร่างมาตรา ๒๗)

ถ้าภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้วปรากฏว่ามีการฟ้องผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกันเป็นคดีผู้บริโภคอีกโดยข้อเท็จจริงที่พิพาทเป็นอย่างเดียวกับคดีก่อนและศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัยไว้แล้ว ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่าข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นเป็นอันยุติเช่นเดียวกับคดีก่อนโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน เว้นแต่ศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงในคดีก่อนนั้นยังไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัยชี้ขาดคดี หรือเพื่อให้โอกาสแก่คู่ความที่เสียเปรียบต่อผู้คดี ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเองหรืออนุญาตให้คู่ความนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรก็ได้

- กำหนดให้ศาลสอบถามคู่ความฝ่ายที่จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิงพยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้หรือสั่งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๒๘)

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ให้ศาลสอบถามคู่ความฝ่ายที่จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิงพยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้หรือสั่งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

- กำหนดให้ศาลแจ้งประเด็นข้อพิพาทให้คู่ความทราบ และจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้ (ร่างมาตรา ๒๙)

ก่อนเริ่มต้นสืบพยาน ให้ศาลแจ้งประเด็นข้อพิพาทให้คู่ความทราบ และจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้

- เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในอันที่จะให้ได้ความแจ้งชัดในข้อเท็จจริงแห่งคดี กำหนดให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควร และกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานศาลตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็น แล้วรายงานให้ศาลทราบ (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในอันที่จะให้ได้ความแจ้งชัดในข้อเท็จจริงแห่งคดี ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควรในการนี้ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานศาลตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็น แล้วรายงานให้ศาลทราบ

พยานหลักฐานที่ได้มาตามวรรคหนึ่งต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะโต้แย้งพยานหลักฐานดังกล่าว

- กำหนดให้ศาลเป็นผู้ซักถามพยาน ในการสืบพยานไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง คู่ความหรือทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล (ร่างมาตรา ๓๑)

ในการสืบพยานไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลเป็นผู้ซักถามพยาน คู่ความหรือทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล

ให้ศาลมีอำนาจซักถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม

ในการบันทึกคำเบิกความของพยาน ศาลจะบันทึกข้อความแต่โดยย่อและให้พยานลงลายมือชื่อไว้หรือจะบันทึกคำเบิกความของพยานโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งคู่ความและพยานสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกคำเบิกความนั้นก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

- กำหนดให้ศาลมีคำสั่งกำหนดให้มีการนั่งพิจารณาคดีในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ ได้และกำหนดให้ศาลนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา (ร่างมาตรา ๓๒)

ในกรณีมีเหตุสมควร ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดให้มีการนั่งพิจารณาคดีในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ ก็ได้

การนั่งพิจารณาสืบพยาน ให้ศาลนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ ศาลจะมีคำสั่งเลื่อนได้ครั้งละไม่เกินเจ็ดวัน

- กำหนดให้ศาลขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ (ร่างมาตรา ๓๓)

ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและให้โอกาสคู่ความตามสมควรในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้ง หรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

- กำหนดให้เมื่อได้สืบพยานหลักฐานตามที่จำเป็นและคู่ความได้แถลงการณ์ ถ้าหากมีเสร็จแล้ว ให้ถือว่าการศึกษาเป็นอันสิ้นสุดและให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๔)

เมื่อได้สืบพยานหลักฐานตามที่จำเป็นและคู่ความได้แถลงการณ์ ถ้าหากมีเสร็จแล้ว ให้ถือว่าการศึกษาเป็นอันสิ้นสุดและให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว แต่ตราใดที่ยังมิได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากศาลเห็นว่าเป็นการจำเป็นที่จะต้องนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติม

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลทำการสืบพยานหลักฐานต่อไปได้ ซึ่งอาจรวมทั้งการเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่ด้วย โดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอ

๗.๒.๓ ส่วนที่ ๓ คำพิพากษาและคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี

- กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีต้องแสดงข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุปและคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีพร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น (ร่างมาตรา ๓๕)

คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีต้องแสดงข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุปและคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีพร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

- กำหนดให้ในคดีที่ผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเป็นโจทก์ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องไม่ถูกต้องหรือค่าของของโจทก์ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามฟ้อง ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องหรือกำหนดวิธีการบังคับให้เหมาะสมได้แม้จะเกินกว่าที่ปรากฏในคำขอบังคับของโจทก์ (ร่างมาตรา ๓๖)

ในคดีที่ผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเป็นโจทก์ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องไม่ถูกต้องหรือค่าของของโจทก์ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามฟ้อง ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องหรือกำหนดวิธีการบังคับให้เหมาะสมได้แม้จะเกินกว่าที่ปรากฏในคำขอบังคับของโจทก์

- กำหนดให้ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกาย หรืออนามัยและในเวลาพิพากษาคดีเป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ชัดว่าความเสียหายนั้นมีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไข คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ได้ (ร่างมาตรา ๓๗)

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกาย หรืออนามัยและในเวลาพิพากษาคดีเป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ชัดว่าความเสียหายนั้นมีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไข คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

หากความเสียหายตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นหลังจากพ้นระยะเวลาสองปีแล้ว ผู้บริโภคที่เป็นโจทก์มีสิทธิยื่นคำร้องขอค่าเสียหายเพิ่มเติมใหม่ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิคู่ความอีกฝ่ายที่จะคัดค้าน

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์แทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นได้ ในคดีที่ผู้บริโภคเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้า หากปรากฏว่าความบกพร่องนั้นไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือถึงแม้จะแก้ไขได้

**แต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย
ของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น (ร่างมาตรา ๓๘)**

คดีที่ผู้บริโภคเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้า หากปรากฏว่าความบกพร่องนั้นไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติหรือถึงแม้จะแก้ไขได้แต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบการธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์แทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่อาจเปลี่ยนทดแทนกันได้ พฤติการณ์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ตลอดจนความสุจริตของผู้บริโภคประกอบด้วยและหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้บริโภคได้ประโยชน์จากการใช้สินค้าหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สินค้าในระหว่างที่สินค้านั้นอยู่ในความครอบครองของตน ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้บริโภคชดใช้ค่าใช้ทรัพย์สินหรือค่าเสียหาย แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

การฟ้องคดีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ถูกฟ้องมิใช่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าสินค้านั้น ให้ศาลมีคำสั่งเรียกผู้ผลิตหรือ ผู้นำเข้าดังกล่าวเข้ามาในคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๓)

**- กำหนดให้ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้องเกิดจากการที่จำเลยกระทำโดยเจตนา
เอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็น
การฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจ
ของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ให้ศาลมีอำนาจ
สั่งให้จำเลยจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริง
ที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้น
ทั้งนี้โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ (ร่างมาตรา ๓๙)**

ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้องเกิดจากการที่จำเลยกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้นทั้งนี้โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่โจทก์ได้รับ ผลประโยชน์ที่จำเลยได้รับ สถานะทางการเงินของจำเลย การที่จำเลยได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่โจทก์มีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง หากค่าเสียหายที่ศาลกำหนด มีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินสิบเท่า ของค่าเสียหายที่แท้จริง

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งตามที่กำหนดไว้ ในคดีที่ผู้เสียหาย ฟ้องผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย หากข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่ายังมีสินค้าที่ได้จำหน่ายไปแล้วหรือที่เหลืออยู่ ในท้องตลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกาย หรืออนามัยของผู้บริโภคโดยส่วนรวม และไม่อาจใช้วิธีการป้องกันอย่างอื่นได้ เมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือให้จำหน่ายคดีเสีย จากสารบบความ (ร่างมาตรา ๔๐)

ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่ายังมีสินค้าที่ได้ จำหน่ายไปแล้วหรือที่เหลืออยู่ในท้องตลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกาย หรืออนามัยของผู้บริโภคโดยส่วนรวม และไม่อาจใช้วิธีการป้องกันอย่างอื่นได้ เมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือ ให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

(๑) ให้จำเลยจัดการประกาศและรับสินค้าดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นอันตรายคืน จากผู้บริโภคเพื่อทำการแก้ไขหรือเปลี่ยนให้ใหม่ภายในเวลาที่กำหนดโดยค่าใช้จ่ายของจำเลยเอง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจแก้ไขหรือดำเนินการตามที่กล่าวข้างต้นได้ ก็ให้ใช้ราคาตามที่ศาลเห็นสมควร โดยคำนึงถึงลักษณะและสภาพของสินค้าขณะรับคืน รวมทั้งความสุจริตของผู้ประกอบธุรกิจประกอบด้วย

(๒) ห้ามจำเลยจำหน่ายสินค้าที่เหลืออยู่และให้เรียกเก็บสินค้าที่ยังไม่ได้จำหน่ายแก่ ผู้บริโภคกลับคืนจนกว่าจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสินค้าดังกล่าวให้มีความปลอดภัย แต่ ถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ศาลจะมีคำสั่งห้ามจำเลยผลิตหรือนำเข้าสินค้านั้นก็ได้ และหากเป็นที่สงสัยว่าจำเลยจะเก็บสินค้าที่เหลือไว้เพื่อจำหน่ายต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลย ทำลายสินค้าที่เหลือนั้นด้วย

ให้เจ้าพนักงานศาลแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่งไปยังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ให้เป็นไปตาม คำสั่งศาลและถ้าความปรากฏในภายหลังว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ศาลมีอำนาจสั่ง จับกุมและกักขังจำเลยหรือผู้มีอำนาจทำการแทนของจำเลยในกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว หรือสั่งให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินการโดย ให้จำเลยเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายและหากจำเลยไม่ชำระ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจบังคับคดีกับจำเลยเสมือนหนึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

LIRT

- กำหนดให้ในคดีที่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งถูกฟ้องเป็นนิติบุคคล หากข้อเท็จจริงปรากฏว่านิติบุคคลดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และทรัพย์สินของนิติบุคคลมีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามฟ้องเมื่อคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควรให้ศาลมีอำนาจเรียกหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ผู้มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลหรือผู้ได้รับทรัพย์สินจากนิติบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลยร่วมและให้มีอำนาจพิพากษาให้บุคคลเช่นว่านั้นร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคได้ด้วย (ร่างมาตรา ๔๑)

ในคดีที่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งถูกฟ้องเป็นนิติบุคคล หากข้อเท็จจริงปรากฏว่านิติบุคคลดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และทรัพย์สินของนิติบุคคลมีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามฟ้องเมื่อคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควรให้ศาลมีอำนาจเรียกหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ผู้มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลหรือผู้ได้รับทรัพย์สินจากนิติบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลยร่วมและให้มีอำนาจพิพากษาให้บุคคลเช่นว่านั้นร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคได้ด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

ผู้ได้รับทรัพย์สินจากนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ร่วมรับผิดชอบไม่เกินทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้รับจากนิติบุคคลนั้น เว้นแต่ ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนได้รับทรัพย์สินมาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลมีอำนาจเรียกสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง มาให้ข้อมูล หรือให้จัดส่งเอกสาร เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

๗.๓ หมวด ๓ อุตธรณ์

- กำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีผู้บริโภค ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น (ร่างมาตรา ๔๒)

การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีผู้บริโภค ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

LIRT

- กำหนดห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีผู้บริโภค ที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์ไม่เกินสามแสนบาท หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๔๓)

ในคดีผู้บริโภคที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์ไม่เกินสามแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

- กำหนดให้ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เห็นว่าคดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ไปพร้อมกับอุทธรณ์ก็ได้ (ร่างมาตรา ๔๔)

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เห็นว่าคดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ไปพร้อมกับอุทธรณ์ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ เมื่อศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์แล้วเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้ามก็ให้ส่งอุทธรณ์และคำขอดังกล่าวไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา แต่ถ้าศาลชั้นต้นเห็นว่าอุทธรณ์ดังกล่าวไม่ต้องห้าม ก็ให้มีคำสั่งรับอุทธรณ์นั้นไว้ดำเนินการ ต่อไป

ในกรณีที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์เพราะเหตุต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งก็ได้ ถ้าคู่ความยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ไม่ได้หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอและการพิจารณาคำขอของศาลอุทธรณ์ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

- กำหนดให้การพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วันได้รับสำนวนที่อุทธรณ์ขึ้นมา (ร่างมาตรา ๔๕)

การพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วันได้รับสำนวนที่อุทธรณ์ขึ้นมา เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องให้ศาลมีอำนาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งเดือน

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๕ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

- กำหนดให้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้น มาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ และการพิจารณาพิพากษารัฐคดีตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๖)

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้น มาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ และการพิจารณาพิพากษารัฐคดีตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์โดยอนุโลม

๗.๔ หมวด ๔ ฎีกา

- กำหนดให้คดีที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณารับฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายไว้วินิจฉัยได้ (ร่างมาตรา ๔๗)

คดีที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณารับฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายไว้วินิจฉัย ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภค

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่ความยื่นฎีกาไปพร้อมกับคำร้องนั้นด้วยโดยยื่นต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น แล้วให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำร้องพร้อมฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกาเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

- กำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณารับฎีกาเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้วินิจฉัยได้ เมื่อเห็นว่าปัญหาข้อกฎหมายตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐาน หรือเคยมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาแล้ว แต่คำพิพากษาในชั้นอุทธรณ์ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานที่ได้วางไว้ หรือเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ หรือเป็นปัญหาสำคัญอื่นที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยได้ (ร่างมาตรา ๔๘)

ศาลฎีกาอาจพิจารณารับฎีกาเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้วินิจฉัยก็ได้เมื่อเห็นว่าปัญหาข้อกฎหมายตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐาน หรือเคยมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาแล้ว แต่คำพิพากษาในชั้นอุทธรณ์ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานที่ได้วางไว้ หรือเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ หรือเป็นปัญหาสำคัญอื่นที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย

ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลฎีกา หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยแต่เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายและยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้นแล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้

- กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๗ การพิจารณาคำร้อง การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา ตลอดจนการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาตามมาตรา ๔๘ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๔๙)

หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๗ การพิจารณาคำร้อง การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา ตลอดจนการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาตามมาตรา ๔๘ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

LIRT

- กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้นมาใช้บังคับแก่การฎีกาและการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลฎีกาโดยอนุโลมได้ (ร่างมาตรา ๕๐)

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้นมาใช้บังคับแก่การฎีกาและการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลฎีกาโดยอนุโลม

๗.๕ หมวด ๕ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

- กำหนดให้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาความเสียหายหรือป้องกันเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่ความหรือผู้บริโภคนเป็นส่วนรวมเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความร้องขอหรือปรากฏจากรายงานของเจ้าพนักงานคดี ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการนั้นได้ (ร่างมาตรา ๕๑)

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาความเสียหายหรือป้องกันเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่ความหรือผู้บริโภคนเป็นส่วนรวมเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความร้องขอหรือปรากฏจากรายงานของเจ้าพนักงานคดี ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการนั้นได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อมูลหรือออกหมายเรียกบุคคลนั้นมาได้สวนเกี่ยวกับความเสียหาย เหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย รวมทั้งกิจการและทรัพย์สินของจำเลยได้ตามที่เห็นสมควร

- กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุเช่นเดียวกับที่จะทำให้โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอ ให้ศาลมีคำสั่งจัดให้มีวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ (๒) เกิดขึ้นก่อนยื่นฟ้อง (ร่างมาตรา ๕๒)

ในกรณีที่มีเหตุเช่นเดียวกับที่จะทำให้โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอ ให้ศาลมีคำสั่งจัดให้มีวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ (๒) เกิดขึ้นก่อนยื่นฟ้อง ผู้ที่จะเป็นโจทก์อาจยื่นคำร้องขอใช้วิธีการชั่วคราวดังกล่าวก่อนฟ้องได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงที่แสดงว่ามีเหตุที่จะฟ้องบุคคลอื่นเป็นจำเลยและมีเหตุเพียงพอที่จะทำให้เชื่อว่าสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้น รวมทั้งจะต้องมีบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของผู้รู้เห็นเหตุแห่งการขอนั้นเพื่อสนับสนุนข้ออ้างดังกล่าว

- กำหนดให้ในการพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๕๒ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอหากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ (ร่างมาตรา ๕๓)

ในการพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๕๒ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอหากพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) คำขอที่ยื่นและในโอกาสที่ยื่นคำขอนั้นมีเหตุสมควร และมีเหตุเพียงพอที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องขอนั้นได้ และ

(๒) สภาพแห่งความเสียหายของผู้ขอไม่สามารถที่จะได้รับชดใช้เป็นตัวเงินหรือทดแทนด้วยสิ่งอื่นใดได้ หรือผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยไม่อยู่ในฐานะที่จะชดใช้หรือทดแทนความเสียหายแก่ผู้ขอหรือกรณีเป็นการยากที่จะบังคับคดีเอาแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น ได้ภายหลัง

ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากกว่ากัน เพียงใดเป็นสำคัญถ้าศาลมีคำสั่งให้ยกคำขอนั้น คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยทราบโดยไม่ชักช้า (ร่างมาตรา ๕๔)

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยทราบโดยไม่ชักช้า

คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่งนั้นให้มีผลบังคับแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ทันที ถึงแม้ว่าผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยจะยังมีได้รับแจ้งคำสั่งเช่นว่านั้นก็ตาม

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลพิเคราะห์ถึงความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้วสั่งให้ผู้ขอวางเงินหรือหาประกันมาให้ตามจำนวนภายในระยะเวลา และกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร (ร่างมาตรา ๕๕)

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลพิเคราะห์ถึงความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้วสั่งให้ผู้ขอวางเงินหรือหาประกันมาให้ตามจำนวนภายในระยะเวลา และกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควรสำหรับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นดังกล่าว

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๕๖)

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจมีคำขอรวมไปกับคำขอให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นหรือยื่นคำขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ และเมื่อศาลทำการไต่สวนแล้วเห็นว่าคำสั่งเดิมที่ถูกยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการสั่งโดยศาลมีความเห็นหลงไปว่ามีเหตุที่จะฟ้องผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น หรือมีเหตุเพียงพอที่จะสั่งอนุญาตโดยความผิดหรือเลินเล่อของผู้ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และถ้าผู้ขอไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับผู้ขอเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอมิได้ฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกเมื่อครบกำหนดดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕๗)

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอมิได้ฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกเมื่อครบกำหนดดังกล่าว

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิก ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ และให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และถ้าผู้ขอไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับผู้ขอเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้คำสั่งอนุญาตนั้นหรือคำสั่งอนุญาตที่ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับต่อไป (ร่างมาตรา ๕๘)

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้คำสั่งอนุญาตนั้นหรือคำสั่งอนุญาตที่ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับต่อไป

เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งตามคำขอของจำเลยให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น และให้นำมาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ และมาตรา ๒๖๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

- กำหนดให้ในกรณีที่ศาลเห็นว่าหากมีการออกคำสั่งไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายไม่อาจบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้นั้น ศาลจะมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีไปทันทีโดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งบังคับก่อนก็ได้ (ร่างมาตรา ๕๙)

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าหากมีการออกคำสั่งไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายไม่อาจบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอ ศาลจะมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีไปทันทีโดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งบังคับก่อนก็ได้

- กำหนดให้ในการบังคับคดีหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำความผิดเว้นการกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีไม่เพียงพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๖๐)

ในการบังคับคดีหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำความผิดเว้นการกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีไม่เพียงพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

- กำหนดให้ภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้ว หากความปรากฏแก่ศาลว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้ หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (ร่างมาตรา ๖๑)

LIRT

ภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภครแล้ว หากความปรากฏแก่ศาลว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

๘. บทเฉพาะกาล

- กำหนดให้บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๖๒)

บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับ ตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ส่วนที่ ๒

ภาคผนวก

:

- ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. (นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เป็นผู้เสนอ)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

**ร่างพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.
(นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ
เป็นผู้เสนอ)**

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๒๘๐/๒๕๕๐ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.

พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยดิฉันและคณะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้มีรายชื่อทำนี่ยุติขอเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลมาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ประกอบมาตรา ๒๕๓ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยตามแนบท้ายนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์ ผู้เสนอ

(นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงศ์)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(ลงชื่อ) กระจับปี่ สานต์ตระกูล ผู้เสนอ

(นายกระจับปี่ สานต์ตระกูล)

(ลงชื่อ) ชญา วัฒนศิริธรรม ผู้เสนอ

(คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม)

(ลงชื่อ) สมโภชน์ กาญจนารักษ์ ผู้เสนอ

(นายสมโภชน์ กาญจนารักษ์)

(ลงชื่อ) อัครวิณ คงสิริ ผู้เสนอ

(นายอัครวิณ คงสิริ)

(ลงชื่อ) สุนันทา สมบุญธรรม ผู้เสนอ

(นางสุนันทา สมบุญธรรม)

(ลงชื่อ) สุรัช ภูประเสริฐ ผู้เสนอ

(นายสุรัช ภูประเสริฐ)

(๒)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค
พ.ศ. (ต่อ)

(ลงชื่อ) บุญสม ศิริบำรุงสุข (นายบุญสม ศิริบำรุงสุข)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สมชาย แสวงการ (นายสมชาย แสวงการ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พลอากาศโทเกรียงเดช เตียจันทร์พงษ์ (เกรียงเดช เตียจันทร์พงษ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วันชัย ศิริชนะ (นายวันชัย ศิริชนะ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชลิต แก้วจินดา (นายชลิต แก้วจินดา)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) จักรารุช นิตยสุทธิ (นายจักรารุช นิตยสุทธิ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ประยงค์ ธรรมรงค์ (นายประยงค์ ธรรมรงค์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลเอก สุรพล ชินะจิตร (สุรพล ชินะจิตร)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พลตรี ประพาส ศกุนตนาถ (ประพาส ศกุนตนาถ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) โยธิน อนาวิน (นายโยธิน อนาวิน)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ดวง อันทะไชย (นายดวง อันทะไชย)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ภัทระ คำพิทักษ์ (นายภัทระ คำพิทักษ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) คำนุณ สิทธิสมาน (นายคำนุณ สิทธิสมาน)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุวรรณ หันไชยงวา (นายสุวรรณ หันไชยงวา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เตือนใจ คีเทศน์ (นางเตือนใจ คีเทศน์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชัยอนันต์ สมุทวณิช (นายชัยอนันต์ สมุทวณิช)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ประกอบ วิโรจน์ภู (นายประกอบ วิโรจน์ภู)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชบ ยอดแก้ว (นายชบ ยอดแก้ว)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ (นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อภิชาติ จีระพันธุ์ (นายอภิชาติ จีระพันธุ์)	ผู้เสนอ

LIART

(๓)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พ.ศ. (ต่อ)

(ลงชื่อ)	สุริชัย หวันแก้ว (นายสุริชัย หวันแก้ว)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	สังคิต พิริยะรังสรรค์ (นายสังคิต พิริยะรังสรรค์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลเอก ปฐมพงษ์ เกษรศุกร์ (ปฐมพงษ์ เกษรศุกร์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	วรเดช อมรรวพิพัฒน์ (นายวรเดช อมรรวพิพัฒน์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	วรรษชัย ชวพงศ์ (นายวรรษชัย ชวพงศ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ (วีรวิท คงศักดิ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	ทวี สุรฤทธิกุล (นายทวี สุรฤทธิกุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พลอากาศเอก อติเรก จำรัสฤทธิรงค์ (อติเรก จำรัสฤทธิรงค์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลเอก อาทร โลหิตกุล (อาทร โลหิตกุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ประภัทร์ ศรีลัมพ์ (นายประภัทร์ ศรีลัมพ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	ชัยสวัสดิ์ กิตติพรไพบูลย์ (นายชัยสวัสดิ์ กิตติพรไพบูลย์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	จุฑาธวัช อินทรสุขศรี (นายจุฑาธวัช อินทรสุขศรี)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลเอก จิรพงศ์ วรรณรัตน์ (จิรพงศ์ วรรณรัตน์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ณรงค์ โชควัฒนา (นายณรงค์ โชควัฒนา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลอากาศเอก วัลลภ มีสมศักดิ์ (วัลลภ มีสมศักดิ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	สุพัทธ์ พุฒกา (นายสุพัทธ์ พุฒกา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	ประพันธ์ คุณมี (นายประพันธ์ คุณมี)	ผู้เสนอ			

สำเนาถูกต้อง

(นายพิพงษ์ ภูษณาภิรมย์)

หน้าว่าง

Legislative Institutional Repository of Thailand

(๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการ ตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ และเมื่อเกิดข้อพิพาทกระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลาและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเองและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบการกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงสมควรกำหนดให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการคำนึงมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกทางหนึ่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

หน้าว่าง

Legislative Institutional Repository of Thailand

(๗)

ร่าง

พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีผู้บริโภค” หมายความว่า

(๑) คดีพิพาทกันระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคร่วมกับ
ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายแห่งอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ

(๒) คดีแห่งตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า
ที่ไม่ปลอดภัย

(๓) คดีแห่งที่เกี่ยวข้องกับคดีตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) คดีอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่เกี่ยวกับผู้บริโภครวมตามที่กำหนดไว้ใน
ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง
ผู้บริโภคและให้หมายความรวมถึงผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบ
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วย
การคุ้มครองผู้บริโภค และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยความ
รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

มาตรา ๔ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก
ข้อกำหนดเพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว
และเที่ยงธรรม

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก
ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาบังคับแก่
คดีผู้บริโภคและคดีอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้นำวิธีพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับ

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาไม่ได้กล่าวถึง
ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖ ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่ ให้ประธานศาลอุทธรณ์
เป็นผู้วินิจฉัยและคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกระบวนการ
ใด ๆ ที่ได้กระทำไปก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยนั้น

การขอให้ประธานศาลอุทธรณ์วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวตามวรรคหนึ่งไม่ว่าโดยคู่ความเป็น
ผู้ขอหรือโดยศาลเห็นสมควร ถ้าเป็นการขอในคดีผู้บริโภคต้องกระทำอย่างช้าในวันนัดพิจารณา
แต่ถ้าเป็นการขอในคดีอื่นต้องกระทำอย่างช้าในวันชี้สองสถานหรือวันสืบพยานในกรณีที่ไม่มีกร
ชี้สองสถาน หากพ้นกำหนดเวลาแล้วห้ามมิให้มีการขอให้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวอีก และเมื่อได้รับ
คำขอจากศาลชั้นต้นแล้ว ให้ประธานศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยและแจ้งผลไปยังศาลชั้นต้นโดยเร็ว

เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การดำเนินการใด ๆ ระหว่างศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ตามมาตรา ๓ จะดำเนินการโดยทางโทรสาร หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นก็ได้

มาตรา ๗ การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีผู้บริโภคนำให้คำนึงถึงการที่จะทำให้ประเด็นข้อพิพาทในเนื้อหาแห่งคดีนั้นได้รับการวินิจฉัยโดยเที่ยงธรรม แม้จะปรากฏข้อคิดระบียบหรือคิดหลงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคู่ความฝ่ายใดก็ไม่พึงเป็นเหตุให้คู่ความฝ่ายนั้นแพ้คดี แต่ให้ศาลสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาผิดระบียบหรือคิดหลงนั้นทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด เว้นแต่ข้อคิดระบียบหรือคิดหลงดังกล่าวเกิดจากความไม่สุจริตหรือเกิดจากความจงใจหรือละเลยเพิกเฉยของคู่ความฝ่ายนั้น อันเป็นการเอาเปรียบคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ๘ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้นั้น มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคในการฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระหนี้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้

ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจจะต้องทำตามแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้สัญญาดังกล่าวยังมีได้ทำให้อุบัติตามแบบนั้น แต่หากผู้บริโภคได้วางมัดจำหรือชำระหนี้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดหรือชำระหนี้เป็นการตอบแทนได้

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๔ มาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคในการฟ้องคดีผู้บริโภคและการพิสูจน์ถึงข้อสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจ

มาตรา ๙ ประกาศ โฆษณา คำรับรอง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ในขณะทำสัญญาว่า ผู้ประกอบธุรกิจตกลงจะมอบให้หรือจัดหาให้ซึ่งสิ่งของ บริการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่ผู้บริโภคเพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้บริโภคเข้าทำสัญญา หรือข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจจะให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมขึ้นจากที่ได้ทำสัญญาไว้ ให้ถือว่าข้อตกลงเหล่านั้น เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำสืบพยานบุคคลถึงข้อตกลงดังกล่าวได้ ถึงแม้ว่าการทำสัญญาเช่นนั้นกฎหมายจะกำหนดว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือและไม่ปรากฏข้อตกลงนั้นในหนังสือที่ได้ทำขึ้นก็ตาม

มาตรา ๑๐ ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี ผู้ประกอบธุรกิจต้องกระทำด้วยความสุจริต โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะฟ้องผู้บริโภคนเป็นคดีผู้บริโภค และเขตอำนาจศาลตามที่กฎหมายกำหนด โจทก์มีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนา อยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลอื่นได้ด้วย ให้โจทก์เสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้เพียงแห่งเดียว

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้บริโภค ไม่ได้แสดงผลให้เป็น ที่ประจักษ์ในขณะที่เกิดเหตุทำให้ผู้บริโภคไม่อาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายได้ภายในกำหนดอายุความ ให้ถือว่าอายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหกเดือนนับแต่วันที่ผลของความเสียหาย เช่นว่านั้นได้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้บริโภค

มาตรา ๑๓ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ที่บทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้นำมาใช้บังคับ หรือระยะเวลาตามที่ศาลกำหนดไว้ เมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่ความร้องขอ ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๑๔ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาล หรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใดในคดีผู้บริโภคซึ่งปกติจะต้องดำเนินการโดยทาง เจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นและให้มีผลโดยทันทีก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน ความสะดวกรวดเร็ว ความเหมาะสมตามสภาพแห่งเนื้อหาของเรื่องที่ทำกรติดต่อ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

หมวด ๒

วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ ๑

การฟ้องคดี

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้

การฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้บริโภคให้ชัดเจน ในกรณีที่สมาคมเป็นผู้ฟ้องและมีการเรียกค่าเสียหาย ให้เรียกค่าเสียหายแทนได้เฉพาะแต่ผู้บริโภคที่เป็นสมาชิกของสมาคมเท่านั้น

การถอนฟ้องหรือการประนีประนอมยอมความในคดีตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อศาล และในกรณีขอถอนฟ้องศาลจะมีคำสั่งอนุญาตได้ต่อเมื่อเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

ถ้าภายหลังที่ได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว สมาคมผู้ยื่นฟ้องถูกเพิกถอนการรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินคดีต่อไป ถ้าศาลเห็นว่าผู้บริโภคนั้นอาจไม่ทราบถึงการถูกเพิกถอนการรับรองดังกล่าว ศาลจะมีคำสั่งให้แจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบ โดยกำหนดระยะเวลาที่ต้องเข้ามาในคดีไปพร้อมด้วยก็ได้ และหากบุคคลดังกล่าวไม่เข้ามาภายในเวลาที่กำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งจำหน่ยคดีส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น บรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปก่อนเข้ามาในคดีให้มีผลผูกพันผู้บริโภคคนนั้นด้วย

มาตรา ๑๖ ผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์อาจยื่นคำร้องต่อศาลพร้อมคำฟ้องเพื่อขอดำเนินคดีแบบกลุ่มแทนสมาชิกกลุ่มที่มีได้เป็นโจทก์ก็ได้ ถ้าสมาชิกกลุ่มมีจำนวนตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปและมีสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยรายเดียวกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๗ การฟ้องคดีผู้บริโภค โจทก์จะฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ ในกรณีที่โจทก์ประสงค์จะฟ้องด้วยวาจา ให้เจ้าพนักงานศาลจัดให้มีการบันทึกรายละเอียดแห่งคำฟ้องแล้วให้โจทก์ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

คำฟ้องต้องมีข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีรวมทั้งคำขอบังคับชำระเงินพอที่จะทำให้เข้าใจได้ หากคำฟ้องใดอ่านไม่เข้าใจหรือไม่ชัดเจนเพียงพอไม่ให้ถือว่าฟ้องเคลือบคลุม แต่ให้เจ้าพนักงานศาลแนะนำโจทก์ให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องนั้นให้ถูกต้องหรือชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรา ๑๘ ภายหลังจากที่ได้ฟ้องคดีผู้บริ โภคแล้ว หากมีการเสนอคำฟ้องเข้ามาในคดีดังกล่าวไม่ว่าโดยวิธีฟ้องเพิ่มเติม ฟ้องแย้ง หรือสอดเข้ามาในคดี หรือซึ่งศาลมีคำสั่งให้รวมพิจารณาคดีแพ่งอื่นใดเข้ากับคดีผู้บริ โภค ให้ถือว่าคดีในส่วนที่เกี่ยวกับคำฟ้องซึ่งได้ยื่นภายหลังและคดีที่ศาลสั่งให้รวมพิจารณาเหล่านั้นเป็นคดีผู้บริ โภคตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ส่วนที่ ๒ การพิจารณาคดี

มาตรา ๑๙ ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีผู้บริ โภคเกิดขึ้น หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนงจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมาสืบหรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง บุคคลนั้นหรือคู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันที

เมื่อศาลได้รับคำขอเช่นนั้น ให้ศาลหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาศาล และเมื่อได้ฟังบุคคลเหล่านั้นแล้ว ให้ศาลสั่งคำขอตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอ ก็ให้สืบพยานหลักฐานไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ส่วนรายงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นให้ศาลเก็บรักษาไว้

มาตรา ๒๐ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๑๙ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และถ้าจำเป็นจะขอให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อนโดยมิเลื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ให้นำมาตรา ๒๖๑ ถึงมาตรา ๒๖๓ และมาตรา ๒๖๗ ถึงมาตรา ๒๖๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ เมื่อศาลสั่งรับคำฟ้องแล้ว ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็วและออกหมายเรียกจำเลยให้มาศาลตามกำหนดนัด ในหมายนั้นต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง

และคำขอบังคับให้จำเลยทราบ และข้อความว่าให้จำเลยมาศาลเพื่อการไกล่เกลี่ย ให้การและสืบพยานในวันเดียวกัน และให้ศาลสั่งให้โจทก์มาศาลในวันนัดพิจารณานั้นด้วย

จำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือก่อนวันนัดพิจารณาตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๒ ในวันนัดพิจารณาเมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้เจ้าพนักงานศาลหรือบุคคลที่ศาลกำหนดทำการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันก่อนในการไกล่เกลี่ย ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นสมควร ผู้ไกล่เกลี่ยจะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าคู่ความเท่านั้นก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๒๓ ถ้าคู่ความไม่อาจตกลงกันหรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้ และจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ ให้ศาลจัดให้มีการสอบถามคำให้การของจำเลยโดยจำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือหรือจะให้การด้วยวาจาก็ได้ ในกรณีที่ยื่นคำให้การเป็นหนังสือหากคำให้การนั้นอ่านไม่เข้าใจหรือไม่ชัดเจนให้แนะนำจำเลยให้แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง ในกรณีให้การด้วยวาจาให้ศาลจัดให้มีการบันทึกคำให้การนั้นและให้จำเลยลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่ยอมเลื่อนเวลาให้จำเลยยื่นคำให้การ โดยให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

มาตรา ๒๔ เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณา โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ

เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๒๑ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณา โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา

มาตรา ๒๕ ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลในวันนัดอื่นที่มีในวันนัดพิจารณาตามมาตรา ๒๑ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นสละสิทธิการดำเนินกระบวนการพิจารณาของตนในวันนั้น และทราบกระบวนการพิจารณาที่ศาลได้ดำเนินไปในวันนั้นด้วยแล้ว

มาตรา ๒๖ ประเด็นข้อพิพาทข้อใดจำเป็นต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินการใด ๆ ซึ่งอยู่ในความรู้เห็นของคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะให้ภาระการพิสูจน์ในประเด็นดังกล่าว ตกอยู่กับคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจนั้น

ถ้ามีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมายหรือมีข้อสันนิษฐานตามความเป็นจริงที่ปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใด คู่ความฝ่ายนั้นต้องพิสูจน์เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้นครบถ้วน สำหรับแนวทางในการกำหนดข้อสันนิษฐานตามความเป็นจริงนั้น ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๒๗ ถ้าภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภครายแล้วปรากฏว่ามีการฟ้องผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกันเป็นคดีผู้บริโภคอีก โดยข้อเท็จจริงที่พิพาทเป็นอย่างเดียว กับคดีก่อนและศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัยไว้แล้ว ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่าข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นเป็นอันยุติเช่นเดียวกับคดีก่อนโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน เว้นแต่ศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงในคดีก่อนนั้นยังไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัยชี้ขาดคดี หรือเพื่อให้โอกาสแก่คู่ความที่เสียเปรียบต่อคู่คดี ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเองหรืออนุญาตให้คู่ความนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ให้ศาลสอบถามคู่ความฝ่ายที่จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิงพยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้หรือสั่งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๙ ก่อนเริ่มต้นสืบพยาน ให้ศาลแจ้งประเด็นข้อพิพาทให้คู่ความทราบ และจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในอันที่จะให้ได้ความแจ้งชัดในข้อเท็จจริงแห่งคดี ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควรในการนี้ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานศาลตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็น แล้วรายงานให้ศาลทราบ

พยานหลักฐานที่ได้มาตามวรรคหนึ่งต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่คัดสิทธิคู่ความในอันที่จะได้แย้งพยานหลักฐานดังกล่าว

มาตรา ๓๑ ในการสืบพยานไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลเป็นผู้ซักถามพยาน คู่ความหรือทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล

ให้ศาลมีอำนาจซักถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีแม้จะไม่มี
คู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม

ในการบันทึกคำเบิกความของพยาน ศาลจะบันทึกข้อความแต่โดยย่อและให้พยาน
ลงลายมือชื่อไว้หรือจะบันทึกคำเบิกความของพยานโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งคู่ความและพยานสามารถ
ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกคำเบิกความนั้นก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้
ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๓๒ ในกรณีมีเหตุสมควร ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดให้มีการนั่งพิจารณาคดี
ในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ ก็ได้

การนั่งพิจารณาคดีสืบพยาน ให้ศาลนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดี
จนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ ศาลจะมีคำสั่งเลื่อนได้
ครั้งละไม่เกินเจ็ดวัน

มาตรา ๓๓ ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบ
การพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและให้โอกาสคู่ความตามสมควรในอัน
ที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้ง หรือเพิ่มเติมความเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

มาตรา ๓๔ เมื่อได้สืบพยานหลักฐานตามที่จำเป็นและคู่ความได้แถลงการณ์
ถ้าหากมีเสร็จแล้ว ให้ถือว่าการพิจารณาคดีเป็นอันสิ้นสุดและให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยเร็ว
แต่ตราใดที่ยังมิได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากศาลเห็นว่าเป็นการจำเป็นที่จะต้องนำพยานหลักฐาน
มาสืบเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลทำการสืบพยานหลักฐานต่อไปได้ ซึ่งอาจ
รวมทั้งการเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่ด้วย โดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอ

ส่วนที่ ๓

คำพิพากษาและคำสั่งซึ่งขาดคดี

มาตรา ๓๕ คำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งขาดคดีต้องแสดงข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุป
และคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีพร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

LIRT

มาตรา ๓๖ ในคดีที่ผู้บริโภครหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเป็นโจทก์ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องไม่ถูกต้องหรือค่าของของโจทก์ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามฟ้อง ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องหรือกำหนดวิธีการบังคับให้เหมาะสมได้ แม้จะเกินกว่าที่ปรากฏในคำขอบังคับของโจทก์

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกาย หรืออนามัยและในเวลาพิพาทคดีเป็นการฟ้องวิสัยจะหยั่งรู้ได้เน่ว่าความเสียหายนั้นมีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไข คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

หากความเสียหายตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นหลังจกพ้นระยะเวลาสองปีแล้ว ผู้บริโภคที่เป็นโจทก์มีสิทธิยื่นคำร้องขอค่าเสียหายเพิ่มเติมใหม่ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิคู่ความอีกฝ่ายที่จะคัดค้าน

มาตรา ๓๘ คดีที่ผู้บริโภคเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้า หากปรากฏว่าความบกพร่องนั้นไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติหรือถึงแม้จะแก้ไขได้แต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย ของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบการธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นโจทก์แทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่อาจเปลี่ยนทดแทนกันได้ พหุติการณ์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ตลอดจนความสุจริตของผู้บริโภคประกอบด้วยและหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้บริโภคได้ประโยชน์จากการใช้สินค้าหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สินค้าในระหว่างที่สินค้านั้นอยู่ในความครอบครองของตน ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้บริโภคชดใช้ค่าใช้ทรัพย์หรือค่าเสียหาย แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

การฟ้องคดีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ถูกฟ้องมิใช่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าสินค้านั้นให้ศาลมีคำสั่งเรียกผู้ผลิตหรือ ผู้นำเข้าดังกล่าวเข้ามาในคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๑)

มาตรา ๓๙ ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้องเกิดจากการที่จำเลยกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพหุติการณ์ต่างๆ เช่น ความเสียหายที่โจทก์ได้รับ

ผลประโยชน์ที่จำเลยได้รับ สถานะทางการเงินของจำเลย การที่จำเลยได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่โจทก์มีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง หากค่าเสียหายที่ศาลกำหนด มีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินสิบเท่า ของค่าเสียหายที่แท้จริง

มาตรา ๔๐ ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่ายังมีสินค้าที่ได้ จำหน่ายไปแล้วหรือที่เหลืออยู่ในท้องตลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกาย หรืออนามัยของ ผู้บริโภคโดยรวม และไม่อาจใช้วิธีการป้องกันอย่างอื่นได้ เมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือ ให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

(๑) ให้จำเลยจัดการประกาศและรับสินค้าดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นอันตรายคืน จากผู้บริโภคเพื่อทำการแก้ไขหรือเปลี่ยนให้ใหม่ภายในเวลาที่กำหนดโดยค่าใช้จ่ายของจำเลยเอง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจแก้ไขหรือดำเนินการตามที่กล่าวข้างต้นได้ ก็ให้ใช้ราคาตามที่ศาล เห็นสมควรโดยคำนึงถึงลักษณะและสภาพของสินค้าขณะรับคืน รวมทั้งความสุจริตของผู้ประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย

(๒) ห้ามจำเลยจำหน่ายสินค้าที่เหลืออยู่และให้เรียกเก็บสินค้าที่ยังไม่ได้จำหน่าย แก่ผู้บริโภคกลับคืนจนกว่าจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสินค้าดังกล่าวให้มีความปลอดภัย แต่ถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ศาลจะมีคำสั่งห้ามจำเลยผลิตหรือนำเข้าสินค้านั้น ก็ได้ และหากเป็นที่สงสัยว่าจำเลยจะเก็บสินค้าที่เหลือไว้เพื่อจำหน่ายต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลย ทำลายสินค้าที่เหลือนั้นด้วย

ให้เจ้าพนักงานศาลแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่งไปยังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ให้เป็นไปตาม คำสั่งศาลและถ้าความปรากฏในภายหลังว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ศาลมีอำนาจสั่ง จับกุมและกักขังจำเลยหรือผู้มีอำนาจทำการแทนของจำเลยในกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว หรือสั่งให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินการ โดย ให้จำเลยเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายและหากจำเลยไม่ชำระ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจบังคับคดีกับจำเลยเสมือนหนึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๔๑ ในคดีที่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งถูกฟ้องเป็นนิติบุคคล หากข้อเท็จจริง ปรากฏว่านิติบุคคลดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการ โดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉล หลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำหรือคว้นการกระทำอันเป็นการหลอกลวงหน้าที่หรือความรับผิดชอบ

ที่มีต่อผู้บริโภคร หรือมีการชักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง และทรัพย์สินของนิติบุคคลมิได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามฟ้องเมื่อคู่ความร้องขอ หรือศาลเห็นสมควรให้ศาลมีอำนาจเรียกหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ผู้มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของ นิติบุคคลหรือผู้ได้รับทรัพย์สินจากนิติบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลยร่วมและให้มีอำนาจพิพากษา ให้บุคคลเช่นว่านั้นร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภครได้ด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่า คนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดดังกล่าว

ผู้ได้รับทรัพย์สินจากนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ร่วมรับผิดชอบไม่เกินทรัพย์สินที่ผู้นั้น ได้รับจากนิติบุคคลนั้น เว้นแต่ ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าคนได้รับทรัพย์สินมาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลมีอำนาจเรียกสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคร หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลหรือให้จัดส่งเอกสาร เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

หมวด ๓

อุทธรณ์

มาตรา ๔๒ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีผู้บริโภคร ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา ๔๓ ในคดีผู้บริโภครที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกัน ในชั้นอุทธรณ์ไม่เกินสามแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาห้ามมิให้ คู่ความอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เห็นว่าคดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ไปพร้อมกับอุทธรณ์ ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ เมื่อศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์แล้วเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้ามก็ให้ส่งอุทธรณ์และ คำขอดังกล่าวไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา แต่ถ้าศาลชั้นต้นเห็นว่าอุทธรณ์ดังกล่าวไม่ต้องห้าม ก็ให้มี คำสั่งรับอุทธรณ์นั้นไว้ดำเนินการ ต่อไป

ในกรณีที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์เพราะเหตุต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคร หรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภครภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งก็ได้ ถ้าคู่ความยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ไม่ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอและการพิจารณาคำขอของศาลอุทธรณ์ ตามวรรค
หนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๔๕ การพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริ โภคในศาลอุทธรณ์ ต้องดำเนินการให้เสร็จ
สิ้นภายในกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วัน ได้รับสำนวนที่อุทธรณ์ขึ้นมา เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องให้ศาล
มีอำนาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งเดือน

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๖ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภคในศาลชั้นต้น มา
ใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ และการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดคดีของศาลอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๔

ฎีกา

มาตรา ๔๗ คดีที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่ความอาจยื่นคำร้อง
ต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณารับฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายไว้วินิจฉัย ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่
วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริ โภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดี
ผู้บริ โภค

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่ความยื่นฎีกาไปพร้อมกับคำร้องนั้นด้วยโดยยื่น
ต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น แล้วให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำร้องพร้อมฎีกาดังกล่าว
ไปยังศาลฎีกาเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

มาตรา ๔๘ ศาลฎีกาอาจพิจารณารับฎีกาเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้วินิจฉัยก็ได้เมื่อเห็นว่า
ปัญหาข้อกฎหมายตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญซึ่งยัง ไม่มีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐาน
หรือเคยมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาแล้วแต่คำพิพากษาในชั้นอุทธรณ์ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานที่ได้วางไว้
หรือเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวพันกับประ โยชน์สาธารณะ หรือเป็นปัญหาสำคัญอื่นที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย

ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลฎีกา หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของ
ศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยเฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย
และยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์
หรือศาลชั้นต้นแล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๔๕ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๗ การพิจารณาคำร้อง การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา ตลอดจนการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาตามมาตรา ๔๘ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๕๐ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้น มาใช้บังคับแก่การฎีกาและการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดคดีต้นคดีของศาลฎีกาโดยอนุโลม

หมวด ๕

วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาความเสียหายหรือป้องกันเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่ความหรือผู้บริโภค เป็นส่วนรวมเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความร้องขอ หรือปรากฏจากรายงานของเจ้าพนักงานคดี ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการนั้นได้ เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อมูลหรือออกหมายเรียกบุคคลนั้นมาไต่สวนเกี่ยวกับความเสียหาย เหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย รวมทั้งกิจการและทรัพย์สินของจำเลยได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีเหตุเช่นเดียวกับที่จะทำให้โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอ ให้ศาลมีคำสั่ง จัดให้มีวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษามาตรา ๒๕๔ (๒) เกิดขึ้นก่อนยื่นฟ้องผู้ที่จะเป็นโจทก์อาจยื่นคำร้องขอใช้วิธีการชั่วคราวดังกล่าวก่อนฟ้องได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงที่แสดงว่ามีเหตุที่จะฟ้องบุคคลอื่น เป็นจำเลยและมีเหตุเพียงพอที่จะทำให้เชื่อว่าสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้น รวมทั้งจะต้องมีบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของผู้รู้เห็นเหตุแห่งการขอนั้นเพื่อสนับสนุนข้ออ้างดังกล่าว

มาตรา ๕๓ ในการพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๕๒ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอหากพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) คำขอที่ยื่นและในโอกาสที่ยื่นคำขอนั้นมีเหตุสมควร และมีเหตุเพียงพอที่ศาล จะมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องขอนั้นได้ และ

(๒) สภาพแห่งความเสียหายของผู้ขอไม่สามารถที่จะได้รับชดใช้เป็นตัวเงินหรือทดแทนด้วยสิ่งอื่นใดได้ หรือผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยไม่อยู่ในฐานะที่จะชดใช้หรือทดแทนความเสียหายแก่ผู้ขอหรือกรณีเป็นการยากที่จะบังคับคดีเอาแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น ได้ภายหลัง

ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความเสียหายว่าจะเกิดขึ้นแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากกว่ากัน เพียงใดเป็นสำคัญถ้าศาลมีคำสั่งให้ยกคำขอนั้น คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยทราบโดยไม่ชักช้า

คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่งนั้นให้มีผลบังคับแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ทันที ถึงแม้ว่าผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยจะยังมีได้รับแจ้งคำสั่งเช่นว่านั้นก็ตาม

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ให้ศาลพิจารณาถึงความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้วสั่งให้ผู้ขอวางเงินหรือหาประกันมาให้ตามจำนวนภายในระยะเวลา และกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ตามที่ศาลเห็นสมควรสำหรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจมีคำขอรวมไปกับคำขอให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นหรือยื่นคำขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ และเมื่อศาลทำการไต่สวนแล้วเห็นว่าคำสั่งเดิมที่ถูกยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการสั่งโดยศาลมีความเห็นหลงไปว่ามีเหตุที่จะฟ้องผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น หรือมีเหตุเพียงพอที่จะสั่งอนุญาตโดยความผิดหรือเลินเล่อของผู้ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และถ้าผู้ขอไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลศาลมีอำนาจบังคับผู้ขอเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ถ้าผู้ขอมิได้ฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกเมื่อครบกำหนดดังกล่าว

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำขอต่อศาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิก ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ และให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ตามจำนวน ที่ศาลเห็นสมควร และถ้าผู้ขอไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับผู้ขอเสมือนหนึ่งว่าเป็น ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ถ้าผู้ขอฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอ ที่มีคำสั่งอนุญาตนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้คำสั่ง อนุญาตนั้นหรือคำสั่งอนุญาตที่ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับต่อไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งตามคำขอของจำเลยให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น และให้นำมาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ และมาตรา ๒๖๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าหากมีการออกคำบังคับไปยังลูกหนี้ตาม คำพิพากษาจะทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายไม่อาจบังคับคดีเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาได้ เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอ ศาลจะมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีไปทันที โดยไม่จำเป็นต้องออกคำบังคับก่อนก็ได้

มาตรา ๖๐ ในการบังคับคดีหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่ง เป็นผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉล หลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือความรับผิดชอบ ที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการชักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคล ไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีไม่เพียงพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้นำหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้ว หากความปรากฏ แก่ศาลว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้หรือมีความจำเป็นต้อง กำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(๒๓)

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๒ บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับ
ตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

.....

.....

**บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.**

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.

ในปัจจุบันเมื่อเกิดข้อพิพาททางแพ่งเกี่ยวกับการซื้อสินค้าหรือการให้บริการระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจ ศาลยุติธรรมต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งยึดถือหลักความเสมอภาคระหว่างคู่ความ มาปรับใช้กับคดีซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมในหลายกรณี เนื่องจากผู้บริโภคอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบกว่าผู้ประกอบธุรกิจ ทั้งในเรื่องของการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง การขาดความรู้ทางด้านเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ ทั้งขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินคดี ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคขึ้นเป็นพิเศษแตกต่างจากวิธีพิจารณาความแพ่งทั่วไป

หลักการของร่างพระราชบัญญัติ

(๑) กำหนดให้การฟ้องคดีผู้บริโภคตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาของผู้บริโภคได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง หรือมูลนิธิหรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภค

(๓) การพิจารณาคดี การไกล่เกลี่ย และการสืบพยานจะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว

(๔) กำหนดให้ภาระการพิสูจน์ในประเด็นที่จำต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า ตกเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ

(๕) กำหนดห้ามมิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายผู้รับผิดมาใช้บังคับแก่กรณีผู้บริโภคฟ้องให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระหนี้ตามสัญญา หรือในกรณีที่สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจยังไม่ได้ทำให้อุบัติตามแบบของกฎหมาย แต่ผู้บริโภคได้วางมัดจำหรือชำระหนี้ให้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนด หรือให้ชำระหนี้ตอบแทน เพราะในการทำสัญญาบางประเภทผู้ประกอบธุรกิจมักจะไม่ทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรไว้กับผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบในการต่อสู้คดี

(๖) ในกรณีที่ค่าเสียหายที่ผู้บริโภคเรียกร้องไม่ถูกต้องหรือไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายให้ถูกต้องหรือกำหนดวิธีการบังคับให้เหมาะสมได้ เนื่องจากผู้บริโภคบางรายไม่เข้าใจถึงสิทธิของตนเองที่พึงได้ตามกฎหมาย

(๗) กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิพากษาเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภค หากปรากฏว่าสินค้าชำรุดบกพร่องจนไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือหากนำไปใช้แล้วเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของผู้บริโภค

(๘) กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิพากษากำหนดค่าเสียหายเพื่อเป็นการลงโทษผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำการโดยมีเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภค หรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย หรือประมาทเลินเล่อไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภค

(๙) กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่เป็นจำเลยต้องรับสินค้าซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อการบริโภคคืนจากผู้บริโภค เพื่อแก้ไขหรือเปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ หรือชดใช้ราคาในกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ได้

(๑๐) ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจเป็นนิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภค หรือมีการกระทำหรืองดเว้นกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค หรือมีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด ศาลมีอำนาจพิพากษาให้หุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ผู้มีอำนาจควบคุมการดำเนินงาน หรือผู้ได้รับทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้นต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลดังกล่าวได้ ถ้าทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้นมีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ต่อผู้บริโภค

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ นอกจากจะสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในการดำเนินคดีระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการธุรกิจแล้ว ยังมีบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองความปลอดภัยและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภคโดยส่วนรวมด้วย เช่น การสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับคืนสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย ต่อผู้บริโภคที่มีได้เข้ามาเป็นคู่ความหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ ทั้งยังมีบทลงโทษผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งไร้อรรถาบรรณที่มุ่งแต่แสวงหาผลประโยชน์ โดยการเอาเปรียบเพื่อลดต้นทุนของสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่ดีได้รับการคุ้มครองและทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการรวมทั้งระบบเศรษฐกิจโดยรวม

LIRT